

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek, dnia 9 sierpnia 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Cena proumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 120.
Miesięcznie „ 40.
za roznoszenie
3.00 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 155.
Miesięcznie „ 45.
Poza Łodzią egz. 2.10
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK

Poniedziałek Romana M.
Wtorek Wacława M.
Środa Zuzanny.

**Pamiętajcie
o żołnierzu
w okopie.**

REDAKCJA

w ŁODZI
Al, Kościuszki № 41
TELEFON 28,

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk 4 w tekście mk 5 za tekstem 25) mk. nekrologi mk. 5 za wiersz petiowy. Drobne ogłoszenia 40 fen. za wyraz Komunikaty mk 5.— Ogłoszenia zamieszczone 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronicy przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przy mający ogłoszenia i nekrologi tyłkoma 2, 4, lub amów. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne. Można zaawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk,

Bolszewicy prą naprzód.

WARSZAWA. 8 8. (PAT) Oddziały jazdy nieprzyjacielskiej, podsuwając się szeroką ławą wzdłuż granicy niemieckiej, zajęły Przasnysz a mniejszymi podjazdami posuwając się pod Mławę i Ciechanów. Oddziały nasze, które opuściły Rożan, otrzymały rozkaz odbicia go między Narwią a Bugiem, po zaciętych i uporczywych walkach, przeciwnik został wyparty z okopów pod Przetyczem.

Obecnie więc odzyskana jest na tym odcinku w całości nasza linja obronna.

Na zachód od Sokolowa w dalszym ciągu zacięte walki.

W lokalnych kontratakach wzięliśmy kilkadziesiąt jeńców i kilka karabinów maszynowych.

Między Drohiczyńskiem a Hodeniami nasze wojska pozostają w ciągłych walkach z nieprzyjacielem, który, nie bacząc na duże straty, w dalszym ciągu napiera.

Wzdłuż Buga między Hodeniami a Włodzimierzem Wołyńskim zostały zniweczone wszelkie próby nieprzyjacielskie sforsowania rzeki.

Na południu dalsze żłoczne potyczki między Strypa a Seretem o pomyślnym dla nas charakterze.

Naczelnego dowództwa wojsk polskich sztab generalny.

Bolszewicy w Wilnie.

Poselstwo litewskie w Londynie otrzymało od p. Balisa, szefa litewskiego departamentu politycznego w Wilnie, depeszę następującą (z d. 29 lipca):

Położenie w Wilnie jest bardzo niepokojące i staje się coraz gorsze. Trybunał rewolucyjny wydaje wciąż wyroki śmierci, a liczba aresztowanych zwiększa się codziennie. Aresztowano wielu wybitnych obywateli, w ich liczbie hr. Tyszkiewicza i redaktora „Echa Litwy”. Zawieszono wszystkie pisma z wyjątkiem wydawanych przez bolszewików. Aresztowano również wszystkie osoby, które zwróciły się o pomoc do władz wojskowych litewskich. Miasto jest grabione przy pomocy t. zw. rewizycji, towary są zabierane bez zapłaty, a w wielu wypadkach bez żadnego dowodu. Dowództwo armii bolszewickiej oświadczyło, że Wilno i jego okęg muszą mieć a ministrację sowiecką, uczyniono początek z nacjonalizacją handlu, prawie wszystkie sklepy zostały zamknięte i opieczętowane.

Bolszewicy sprowadzili z Rosji tak zw. litewskich bolszewików i zorganizowali ich w miejscowy „Kewrom”, a ta instytucja z Kapsukasem na czele żąda rewizji traktatu pokojowego, w celu wcielenia zajętego terytorjum do Rosji sowieckiej. Zasympują kraj literaturą agitacyjną i dążą do zorganizowania powstania na Litwie na rzecz systemu sowieckiego. Protesty rządu litewskiego dotychczas pozostały bez skutku i położenie staje się nader poważne. Bolszewicy żądają lokomotym i wagonów dla kolei w kierunku Grodna i grożą rozstrzelaniem hr. Tyszkiewicza w razie odmowy.

Jak oni kochają Polskę.

PARYŻ 4 | 8 (PAT) Według informacji „Echo de Paris” socjaliści polscy, uczestniczący obecnie w kongresie w Genewie, oświadczyli, że rząd sowiektów dąży do utworzenia wielkiej federacji wszystkich państw słowiańskich, która by była zdolną stać się przeciwumą zachodu Europę. Ustroj sowiecki, usirój rad potępią socjaliści polscy w sposób jaki najbardziej stanowczy, wreszcie wyrażają oni przypuszczenie, że w Warszawie utworzy się wkrótce nowy rząd, złożony wyłącznie z przedstawicieli lewicy i że rząd ten rzuci hasło obrony państwa przed wrogiem, aż do ostateczności...

Ut udnienia dla Węgrów.

PARYŻ. 8 8. (PAT) „Matin” wyraża pogląd, że Rumunja, która już od 8 miesięcy ani trochę nie czuje się zagrożoną przez Rosję, napewno nie weźmie żadnego udziału w akcji zbrojnej przeciw sowiektom. Co się zaś tyczy interwencji ze strony Węgier to warunki przez nie postawione są tego rodzaju, że muszą wywołać opozycję zarówno ze strony Rumunji jak i strony Czechosłowacji.

30 statków wojennych angielskich na Bałtyku.

KOPENHAGA 8 | 8 (PAT) Dowiadujemy się z dobrze poinformowanego źródła, że dnia 5 sierpnia w południe przejechała przez Kattegat w kierunku na morze Bałtyckie angielska eskar-

da, złożona z 30 statków wojennych. Między innymi 5 Wielkich krążowników i 5 statków do zakładania min.

Kretactwa żydowsko-mongolskie.

LONDYN 7 sierpnia (PAT) Kamieniew wystosował do Lloyda George'a list, w którym zawiadamia go, iż zakomunikował swemu rządowi o oświadczeniu Lloyda George'a dnia 4 b. m. zapowiadającym, że Anglja stanie przy boku Polski i wznowi blokadę Rosji sowieckiej na skutek dalszej inwazji wojsk sowieckich w granice etnograficzne Polski. Nawiazując w dalszym ciągu do propozycji rokowań o zawieszenie broni, z którymi lord Curson zwrócił się do ks. Sapiechy, Kamieniew stwierdza dalej w swym liście, że delegaci polscy zaopatrzeni byli wyłącznie w pełnomocnictwa dla uregulowania spraw wojskowych, podczas gdy rząd sowiektów musi uzyskać pewne trwałe gwarancje w przypuszczeniu, że Polska cieszy się poparciem Francji oraz gen. Wrangla rząd sowiektów pisze Kamieniew nie może dopuścić aby Polska wyzyskała czas trwania zawieszenia broni dla przygotowania się do wznowie-

nia kroków wojennych.

Do szeregu gwarancji należałoby przede wszystkim częściowe rozbrojenie armji polskiej, oraz ustąpienie części taboru kolejowego.

Wreszcie list Kamieniewa ponawia zobowiązanie poprzednie rządu sowiektów co do poszanowania niepodległości Polski i w jej prawa swobodnego samookreślenia oraz zapewnienia jej granic rozleglejszych, niżeli granice zakreślone przez Radę Najwyższą. Kamieniew twierdzi, że konferencja wyłącznie z głównymi mocarstwami koalicji nie byłaby w stanie uregulować sprawy pokoju w Europie, podczas gdy bezpośrednio rokowania pomiędzy Rosją i Polską wyjdą bez wątpienia na korzyść obu narodów.

Nota Kamieniewa proponuje wreszcie, aby konferencja w Londynie zajęła się wyłącznie sprawą stosunków między Rosją a państwami koalicyjnymi.

Zajęcie Spisza i Orawy.

Dowiadujemy się, że rozpoczęło się przyjmowanie przyznanych Polsce przez radę ambasadorów w Paryżu skrawków terytorjów Spisza i Orawy według wytkniętych granic. Punkty pograniczne nowego terytorjum obsadzone przez 80-a żandarmów polskich; onegdaj mieszana komisja przejmowała kolej; na majątek państwo-

wy; na terytorjum Spisza i Orawy miało już wkroczyć wojsko polskie, w którego obecności komisja aljancka ostatecznie przekaże administrację w ręce władz polskich. Głównym administratorem przyłączonych obszarów generalny delegat na Galicję mianował p. Bednarskiego, który objął swe urządowanie do czasu zorganizowania tam instytucji państwowych.

Ludność polska w ziemiach grodzieńskiej i wileńskiej.

(Komunikat Narod. Konferencji wileńsko-grodzieńskiej).

Wobec podpisanego 12 lipca r. b. traktatu pokojowego pomiędzy rosyjskim rządem sowieckim a Litwą, w którym się ustala granica między temi państwami na obszarach ziem wileńskiej i grodzieńskiej, zamieszkałych przez ludność polską, oraz wobec przewidywanych pertraktacji pokojowych pomiędzy Polską a tymże rosyjskim rządem sowieckim, staje się koniecznym podanie do powszechnej wiadomości składu narodowościowego ludności tych obszarów, narodowe interesa której zostały lub mogą być dotknięte przy wymienionych aktach i pertraktacjach.

Za czasów przedwojennych statystyka narodowościowa tej dzielnicy tendencyjnie była fałszowana przez rząd rosyjski. Długo spisy ludności, dokonane w roku 1916 przez Niemców (z tendencją wrogą w stosunku do Polaków), oraz w grudniu r. 1919 przez Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich ujawniły pierwszy przybliżony, drugi dokładny obraz stosunków narodowościowych na tych obszarach, zgodnie z samookreśleniem ludności ich. Odnosne dane według rezultatów spisu roku 1919 zestawione są w następującej tablicy:

POWIAT	Ogólna ilość ludności		Białorusini	Litwini	Inni
	liczba	procent			
Dziśnieński	193,263	74,612	46,881	1,885	70,385
		38,61 proc.	24 proc.	0,98 proc.	36,41 proc.
Wilejski	213,424	64,549	123,332	122	25,421
		30,25 proc.	57,79 proc.	0,06 proc.	11,90 proc.
Brasławski	82,513	43,335	12,622	12,367	14,89
		52,52 proc.	15,30 proc.	14,99 proc.	17,10 proc.
Święciański	139,692	61,854	18,727	38,529	20,592
		44,28 proc.	13,41 proc.	27,58 proc.	14,73 proc.
Wileński	184,218	160,762	626	13,864	8,966
		87,27 proc.	0,31 proc.	7,53 proc.	4,86 proc.
Miasto Wilno	128,954	72,416	1,781	2,920	51,837
		56,16 proc.	1,38 proc.	2,26 proc.	40,20 proc.
Oszmiański	189,390	179,165	11,195	54	48,976
		68,20 proc.	5,91 proc.	0,03 proc.	25,86 proc.
Lidzki	186,060	141,479	27,804	4,203	12,574
		76,04 proc.	14,94 proc.	2,26 proc.	6,76 proc.
Trocki	92,831	49,947	242	36,748	5,894
		53,80 proc.	0,25 proc.	39,59 proc.	6,35 proc.
Grodzieński	99 087	53,549	33,160	1,546	10,822
		54,04 proc.	33,47 proc.	1,56 proc.	10,93 proc.
Miasto Grodno	28,165	9,255	2,123	23	16,764
		32,86 proc.	7,54 proc.	0,08 proc.	59,52 proc.
Wołkowyski	97,215	56,173	17,373	85	23,584
		57,78 proc.	17,87 proc.	0,09 proc.	24,26 proc.
Ślonimski	127,737	39,416	49,651	8	38,662
		30,86 proc.	38,87 proc.	0,01 proc.	30,36 proc.

Nadmienić tu należy, że z powodu niskiego poziomu kultury i braku uświadomienia narodowego, pewna część ludności nie umiała podczas spisu określić swej narodowości, podając się jako „tutejsi”, lub wcale jej nie wymienając. Są to przeważnie Białorusini katolicy lub Polacy. Ludność tej kategorii w liczbie innych, jako to: żydzi, Rosjanie, Rusini, Łotyże, Tatarzy i t. d., zamieszczona jest w tablicy powyższej w rubryce „Inni”.

Traktatem pokojowym litewsko-bolszewickim państwa te przysądają sobie wzajemnie powiaty o ludności polskiej przeważającej, bądź w całych powiatach, bądź też na części ich obszaru. Mianowicie Litwie oddają powiaty: brasławski, święciański, wileński, trocki, lidzki, oszmiański i grodzieński. Z powiatów tych tylko jeden święciański ma mniejszość ludności polskiej, aczkolwiek ludność ta stanowi większość względną, a we wschodniej części powiatu i bezwzględnie. W pozostałych z wy-

mienionych powiatów ludność polska stanowi bezwzględną większość. Znowu zgodnie z wymienionym traktatem pozostają w Rosji powiaty: dziśnieński, wilejski, część oszmiańskiego, ślonimski i wołkowyski. Z powiatów tych dziśnieński, wilejski i ślonimski w zachodniej części, zaś oszmiański i wołkowyski na całym obszarze posiadają ludność przeważnie polską.

Podając o powyższem do powszechnej wiadomości Narodowa Konfederacja Wileńsko-Grodzieńska za obowiązek swój poczytuje z całą mocą zaznaczyć, że pominięcie zasady narodowościowej, oraz woli ludności, niejednokrotnie ujawnionej w niezliczonych petycjach, oraz uchwałach powiatowych i okręgowych zjazdów przedstawicieli ludności, w żaden sposób nie może się przyczynić do ustalenia trwałego pokoju i zgodnego sąsiedzkiego współżycia narodów i państw, gdyż ta ludność z pogwałceniem swych aspiracji i praw narodowych nigdy pogodzić się nie może.

mocą, ale to nie w Pradze lecz w Berlinie kończy dzień, sprzymierzeńcy winni rozwinąć stanowczą akcję, nik, sprzymierzeńcy winni rozwinąć stanowczą okazję.

Już płaczą potrątem y.

PRAGA 7 | 8 (PAT) Wieczorne wydanie „Czeskiego Słowa” podaje. Sytuacja nasza jest bardzo przykra. Będziemy musieli albo pozwolić na przemarsz wojsk koalicyjnych przez Ruś Karpacką, a w tym wypadku narazimy się na wojnę z Moskwą, albo odmówimy temu żądaniu, a w takim razie mielibyśmy wprawdzie bezkrwawą lecz otwartą wojnę z koalicją.

Saratow w zgliszczach.

W Saratowie w Rosji wschodniej szaleje straszny pożar, który objął 36 kompleksów. Dziesiąta część miasta została doszczętnie zniszczona.

Wiozą wszystko tylko nie wojsko!

WIEN 8 | 8 (PAT) W. B. K. donosi z Berlina. Transporty koalicyjne dla Górnego Śląska, które dotychczas odbywały się regularnie, w ostatnich czasach kilkakrotnie były zatrzymywane w Niemczech przez funkcjonariuszy kolejowych. Z ten uzasadnieniem, że idzie tu o przesyłkę dla Polski. Przytem dochodziło nieraz do gwałtownych zajęć z tego powodu. Dla uniknięcia niebezpieczeństwa konfliktu z koalicją, która na podstawie traktatu wersalskiego posiada nieograniczone prawo do pewnej liczby transportów tak osobowych jak i towarowych, pociały te obecnie oznaczone napisami „Transport na podstawie traktatu wersalskiego”. Pogłoski jakoby przy tych transportach chodziło o zawiezenie większej ilości wojsk do Polski pozbawione są wszelkiej podstawy.

AMERYKAŃSKA POMOC!

WASZYNGTON. 8 8. (PAT) W tutejszych kołach zbliżonych do rządu dość powszechne jest przekonanie, że dla ocalenia Polski niezbędne jest udzielenie jej pomocy zbrojnej przez państwa koalicyjne. W każdym razie daje się być wykluczone, aby Stany Zjednoczone mogły wziąć udział w zbrojnej akcji na rzecz Polski.

Rząd Stanów nie może przytem dzisiaj, nie otrzyawszy dostatecznych pełnomocnictw od Kongresu, Kongres zaś zbierze się nie przed jak w grudniu. Chyba, że prezydent uważałby za wskazane zwołać nadzwyczajne posiedzenie kongresu.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że Polska może liczyć na całkowite moralne poparcie ze strony Stanów Zjednoczonych oraz na efektywną pomoc w zakresie aprowizacji oraz wszelką pomoc, jakiej mogłyby udzielić amerykańskie organizacje społeczne, jak naprzykład amerykański Czerwony Krzyż.

WYŁADOWANIE AMUNICJI.

TORUŃ. 8 8. (PAT) „Głos Robotnika” pisze: Z powodu strajku gdańskich robotników nadchodzi do Teczewa berlinki z amunicją, która tam jest wyładowywana. Do pracy tej garnie się z zapalem cała polska ludność Teczewa wraz z obywatelstwem Grudziądza, Teczewie i Toruniu wysłała również swych członków do tej pracy.

PRZEMYCANIE BRONI.

BYTOM. 8 8. (PAT) W Rybniku skonfiskowały władze koalicyjne w Sicherheitswehrze 20 karabinów maszynowych i duży koszt granatów ręcznych. Konfiskata natąpiła w chwili przenoszenia broni z Wacławowa do jednego z niemieckich mieszkańców w Rybniku.

DO SENATU.

PARYŻ. 8 8. (PAT) Clemenceau zamierza ponownie wziąć udział w życiu politycznym Francji zasiadając w Senacie.

WAZNA NARADA.

WASZYNGTON. 8 8. (PAT) Havas. W Białym Domu odbywa się dłuższa konferencja pomiędzy prezydentem Wilsonem a dyrektorem departamentu i podsekretarzem stanu tegoż departamentu. Konferencja poświęcona była między innymi również sprawie polskiej.

Z Lutnierska.

Wczoraj odbył się w Lutomiersku duży wiec, który skupił około 2000 ludzi, nawoływano na nim do szybkiego zapisywania się do wojska, oraz wzywano, aby obecni hojnie ofiary złożyli na armję polską.

Ksiądz proboszcz Borowy zachęcał obywateli aby synów swych oddali ojczyźnie, sami zaś dla niej życie poświęcał. Pan Górski odczytał odezwę Witosa do włościan. Zebrani uchwalili odpowiednie uchwały, nawołując do niesienia pomocy zagrożonej ojczyźnie.

Zapisało się w szeregach armji około 1000 młodzieży włościańskiej, na pożyczkę odrodzenia złożono około 50,000.

Mówiła też do zebranych kobiet panna Radajewska, która poruszyła zebrane włościanki do lez, wzywając je, do niesienia pomocy braciom i mężom. Wszystkie przyrzekły, że staną do pomocy jako sanitariuszki i do szycia bielizny. Nastroj był podniosły.

Na zakończenie zaśpiewano „Rotę” Konopnickiej.

Komunikaty.

Zarząd Związku Lek. pp. w porozumieniu z Zarządami Tow. Lek. i Stow. lek. pol. prosi wszystkich lekarzy o przybycie w sprawie ważnej na zebranie dnia 9 VIII w poniedziałek o godz. 9 ej do lokalu Stow. Techników, Andrzejka 3

Chrzest bojowy.

WARSZAWA 7. (PAT) Wczoraj poszedł w ogień pułk lubelski ochotniczej armji, który już w pierwszym dniu okazał się godnym imienia ochotników, z brawurą odrzucając ataki nieprzyacielskie.

Nie w Pradze, lecz w Berlinie

PARYŻ. 8 8. (PAT) „Le Temps” omawiając zagadnienie polsko-rosyjskie pisze: Rokowania w Baranowiczach zerwał rząd sowiecków dlatego, ponieważ wciąż jeszcze liczy na przewrót bolszewicki w Polsce.

Rząd moskiewski nie chce rokować z Polską, ale ją podbić. Jeżeli rząd sowiecków z takim uporem obstaje przy swych zachłannych zamiarach i tak dalece lekceważy sobie poglądy i propozycje rządu angielskiego to dzieje się oczywiście dlatego, ponieważ już zawarł odpowiedni traktat z Niemcami.

Lloyd George wspominał o możliwości wywarcia presji na Czechosłowację, aby pospieszyła Polsce z po-

Bijcie się, bijcie kochane—koguciki, przyrzekam wam, że będę neutralnym... póki mego kufła piwa nie dokończę!

Dola jeńców—Polańców w Rosji.

Od osoby, świeżo przybyłej z Moskwy, dowiadujemy się, że jeńcy nasi w Rosji są bardzo źle traktowani, obdarci z ubrań i cierpią głód i nędzę. Widywano ich na ulicach Moskwy pod silną eskortą. Częściowo są umieszczeni w obozach koncentracyjnych. Jakkąszybsza interwencja jest niezbędna i sądzimy, że przez odpowiedni nacisk na opinię publiczną zagraniczną oraz przez pośrednictwo międzynarodowego Czerwonego Krzyża możnaby smutnemu losowi rodaków naszych choć w części zaradzić. Co się tyczy zakładników dawnych, to mają oni zorganizowaną opiekę i mniej są wystawieni na cierpienia.

Wyświetlenie żydów.

Wielkopolska i Pomorze nie znoszą zjadstwa. W inowrocławiu w ostatnich dniach urządzili im tamtejsi mieszkańcy exodus (wyjście). Uzdrowisko solankowe miało w tym roku gości przeważnie pochodzenia semickiego. Taki naływ paskarzy, pasażerów i bankierów uniemożliwił wprost życie miejscowej ludności, którą zaczęli wyzyskiwać handlarze i przekupnie żyd dał wszelką cenę, skąd drożyzna artykułów pierwszej potrzeby wzrosła dziesięciokrotnie aż wyczerpała się cierpliwość ogółu polskiego. Postanowiono wyświetcić z uzdrowiska większą część gości. Dokonano tego: blisko dwa tysiące Izraela opuściło niegościnną Hohensalzę. (Inowrocław.)

Wiści z Kamieńca Podolskiego.

Pewien Ukrainiec, który z Kamieńca Podolskiego przybył do Lwowa opowiada że zdziwił się ogromnie kiedy władze rumuńskie zdecydowały się odesłać go do Polski, albowiem słyszał, że Polski już niema a przeciw Sowietaom walczą tylko partyzanci. W Kamieńcu widywał grupki jeńców polskich obdartych do bielizny i wystawionych rzędami na widok publiczny. Jeśli kto z publiczności poznaje w którymś z jeńców swego gniebiciela, takiego jeńca odstawia się na bok i natychmiast rozstrzeliwuje. Wojsk bolszewickich w Kamieńcu niema, prócz 60 uzbrojonych konnych i przeprowadza ją rekwizycje. W ostatnich czasach daje się odczuwać brak amunicji i karabinów. Ludność jest niechętną bolszewikom, którzy wskutek tego czują się niepewnie.

Święto Żołnierza Polskiego.

a) Dzień wczorajszy poświęcony był obchodowi Święta żołnierza polskiego zarówno w stolicy jak i w innych miastach Rzeczypospolitej. I Łódź, jak zwykle stanęła do apelii, aby uczcić godnie ten moment dziejowy w historii zorganizowanej armii polskiej.

Uroczystość wczorajsza miała charakter podniosły i manifestacyjny.

O godz. 10-ej rano na placu Dąbrowskiego zgromadziły się wszystkie oddziały konsystujących tutaj pułków piechoty wraz z oficerami, oddział czołgów, dwie kompanie bojowe policji, szwadron kawalerji, cechy ze sztandarami (niestety, nie wszystkie poczuwały się do obowiązku stawienia się na wezwanie), oraz różne zrzeszenia, związki i organizacje robotnicze.

Na wzniesieniu przed udekorowanym wspaniale prowizorycznym ołtarzem zajęli miejsca: przedstawiciele duchowieństwa, z ks. prałatem Tymienieckim na czele, dowódca sztabu generalnego, generał Olszewski, Wojewoda Kamiński, Komisarz Rządu, Iżycki, komendant okręgowy policji łódzkiej Wróblewski, wiceprezydent miasta Wojewódzki, związek weteranów z 1863 r. oraz reprezentantów instytucji państwowych, komunalnych i społecznych.

Mszę polową odprawił kapelan wojskowy ks. Ostapowicz. Podczas nabożeństwa śpiewał chór Tow. imienia Moniuszki i grała orkiestra „Kłosa”. Po nabożeństwie ks. Ostapowicz wygłosił z kazania, wzniesionej po środku placu okolicznościowe kazanie do żołnierzy. Po kazaniu odśpiewano w całym zespole „Rotę” Konopnickiej.

Następnie wyruszone pochodem z placu Dąbrowskiego przez akcję ulic Cegielnianą i Piotrkowską, gdzie zalegały tłumy ciekawych a z okien wznoszono okrzyki na cześć armii polskiej. Na czele pochodu szła orkiestra wojskowa, poczem postępowały oddziały piechoty, czołgi, orkiestra policyjna, kompanie bojowe policji państwowej, szwadron kawalerji, orkiestra straży ogniowej Schejblera, oddziały straży ogniowej, członkowie Narodowej Organizacji Kobiet „Sokół”, skauci, urzędnicy poczty, związek tramwajarzy, cechy ze sztandarami, członkowie Tow. im. Moniuszki ze sztandarem, delegacje związków i stowarzyszeń.

Pochód doszedł do „Grand Hotelu”, gdzie oczekiwał generał Olszewski w otoczeniu swego sztabu. Tutaj odbyła się defilada wojsk, poczem pochód, po dojeździe do ulicy Przejazd rozwiązał się. Wojska wróciły do koszar.

W tym czasie w rozmaitych punktach miasta wygłaszano gorące, patriotyczne mowy z balkonów, na ulicy Piotrkowskiej, przed kościołami, w lokalach kinematografów i t. p. Przemawiali dr. Kopciński, wiceprezydent Wojewódzki, dyrektor teatru polskiego Żelwerowicz, boscł Fichna, naucewciel Państwa i inni. na-

wolując do spełnienia obowiązku względem Ojczyzny, która znajduje się pod groźbą nowej niewoli i wymaga wyższej walki o wolność i niepodległość!

O godz. 3-ej po południu, na placu sportowym w Helenowie odbyły się wojskowe igrzyska olimpijskie.

O godz. 7-ej wieczorem zgromadziły się w ogrodzie gospody żołnierskiej przy ul. Przejazd nr. 1. na wielki wiec zwołany przez związek weteranów 63 roku.

Przemawiali dr. St. Plichta, kapitan B. Fichna, prezydent Rzewski i red. K. Fiedler. Podczas wiecu zabrano 3,000 Mk. na rzecz armji ochotniczej.

KRONIKA

— Z OBYWATELSKIEGO KOMITETU, WYKONAWCZEGO R. O. P.

a) W sobotę na posiedzeniu Województwa Obywatelskiego Komitetu Wykonawczego Rady Obrony Państwa, wysłuchano sprawozdań poszczególnych sekcji z wyników dotychczasowej ich działalności.

Postanowiono po uzyskaniu uchwał rad miejskich i sejmików przystąpić do przymusowego zaciągania podatku na cele obrony państwa od tych, którzy natychmiast dobrowolnie go nie zapłacą. Celem umożliwienia akcji terytorjum m. Łodzi, uchwalono zwołać posiedzenie reprezentantów sekcji finansowej kom. Woj. oraz sekcji prawnej i podatkowej magistratu, dziś, w poniedziałek, w południe w sali Województwa. Ustalono formę dokonywania wypłat i funduszy z komitetu w ten sposób, iż od sumy 10,000 mk, uskuteczniac je będzie kasa O. K. W. R. O. P. jedynie za kwitem podpisanym przez przewodniczącego sekcji i odpowiedniego delegata O. K. W. R. O. P. i ponad powyższą kwotę wypłata nastąpi jedynie na zasadzie specjalnej uchwały komitetu dołączonej do powyższej opisanego kwitu. Sekcja agitacyjno prasowa przy D. O. G. złożyła krótkie sprawozdanie ze swej działalności, również sekcja żołnierza nad rannymi inwalidami i rodzinami żołnierzy.

Sekcja gospodarcza zakomunikowała, iż uruchomiła już pralnie, szwalnię i warsztat krawiecki.

W końcu Wojewoda Kamiński zawiadomił obecnych o rozpoczęciu na terenie Województwa organizacji straży obywatelskiej oraz o zwołaniu zjazdu wszystkich komendantów z całego Województwa na dzień 10 sierpnia r. b. na godzinę 5 po południu do gmachu Województwa. Postanowiono wydatki z akcji powyższą związane pokrywać z funduszy O. K. W. R. P.

— Z RESURSY RZEMIESLNICZEJ.

W resursie rzemieślniczej dzięki pomysłowości p. Wł. Wagnera, przedstawiane są w kinematografie fabryki Johna, zajęte przygotowaniem potrzeb dla armji.

Przed oczyma widzów przesuwa się część wielkiego polskiego przemysłu, widzimy robotnika przy pracy, widzimy olbrzymie maszyny, rozpalone piece, obrabiar ki, jednym słowem mamy przed sobą zajęcie i pouczające i szczęśliwie pomyślane.

— Straż Obywatelska.

a) Celem utrzymania ładu i spokoju wśród mieszkańców miast i wsi, powstaje Straż Obywatelska na m. Łódź, oraz na Województwo Łódzkie. Komendantem Straży Obywatelskiej na miasto Łódź został kapitan Fichna, wicekomendantem p. Ciszewicz, komendantem na Województwo Łódzkie został inż. Edward Wagner, wicekomendantem p. Antoni Lindner.

— Z Tow. opieki nad żołnierzem—uzdrowieńcem.

a) W doniosłej dla Ojczyzny chwili inicjatywa prywatna powołała do życia Tow. opieki nad żołnierzem—Uzdrowieńcem. Tow. zamierza udzielić pomocy ze szpitala wychodzącemu żołnierzowi polskiemu.

Tow. nie wątpi, że społeczeństwo nasze z nieprzebranej skarbownicy miłości bliźniego wydobędzie czyn ofiarny i złoży go na ołtarzu dobrej sprawy. A celuje tedy do obywateli aby hojne składali ofiary i gromadnie zapisywali się na członków Towarzystwa.

Lokal T-wa mieści się przy ul. Piotrkowskiej nr. 171.

— Aresztowanie agitatorek komunistycznych.

a) Policja łódzka aresztowała wczoraj Esterę Koplewicz i Rywkę Rawską (zamieszkałe przy ul. Jeruzolimskiej nr. 4), które wśród robotników zgromadzonych na ul. Smugowej rozrzucały odezwy Polskiej Partji komunistycznej, nawołujące do tworzenia rad robotniczych i nie wstępowanie do armji ochotniczej.

ODEON

Dziś premjera

Ulubienica Publiczności

HENNY PORTEN

w 4-ro aktowym dramacie życiowym

GDY MIŁOŚĆ WZYWA

Nad program:

POTOMEK NA POCZEKANIU

2548

amerykańska farsa w 2 aktach pocz. 1-go przedstawienia o 5-cj, ostatniego o 9-cj m. 30.

Casino

Dziś, premjera!

Casino

Nie Romer i nie Julia ale za to i nie Szekspira,

przewyborna farsa w 4 aktach typu jeszcze dotąd nie widzianego.

W roli głównej znana ze swej znakomitej gry

LEDA NOWA

NAD PROGRAM:

W zdrowem ciele, zdrowe ciele

Amerykańska farsa w 2 aktach słynnej firmy „Triangle“ New-Jork.

Początek przedstawień o g. 3 p. p. ostatniego punktualnie o godz. 9.30 w.

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A. Kupię meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe, płacę najlepiej. Wólczańska 43, m. 6, Chrzanowicz. 7575-00

A. Łóżka, szafa, bielizniarkę, umywalnię, otomanę, garnitur salonowy, stół, krzesła, kredens kuchenny, kołyskę tanio sprzedam. Piotrkowska 223-3. 8478-3

Urządzenie sklepowe w dobrym stanie i kociołek miedziany do sprzedania. Wiadomość: Petersburska 30, u gospodarza. 8541-2

Sklep spożywczy do sprzedania. Wólczańska 148. 8541-2

Kupię dom do 600 tysięcy marek. Oferty składać w administracji Rozwoju pod liter. „Z. G.“ 8561-3

Pragnę kupić dom większy lub mniejszy, poza miastem lub też w mieście. Oferty pod „L. U.“ w administracji Rozwoju. 8562-2

Sprzedam sklep. Ulica Zielona 17, Bałuty. 8558-3

Domy do sprzedania oraz gospodarstwo ziemskie. Wiadomość: Aleje 1-go maja 16, Woźniak. 8553-3

Willa w Rudzie Pabjanickiej z ogródkiem do sprzedania. Wiadomość: ul. Rzgowska 16, Schmidt. 8575-2

Sklep kolonialny do sprzedania z powodu wojskowości. Gubernatorska 33. 8529-2

Kupię szkołę Rózyckiego na fortepian. Oferty w Rozwoju pod „J. P.“ 2

Sprzedam piwiarnię z całym urządzeniem i sklep spożywczy z gazowym oświetleniem. Wiadomość: Targowa 16, w jadłodajni. 8439-4

Meble różne do sprzedania. Piotrkowska 108, Przeddziecki. 8435-6

Różne:

Akuszka Pipikowa, Piotrkowska 132, m. 14. Dla pań przy jezdnych lokal. 7929-8

Potrzebny kierownik do gmin. nazjum P. M. Szkolnej w Koluszkach z dobrmi świadectwami i praktyką. Warunki na miejscu. Adres: Sz. Borwański, tartak parowy w Koluszkach. Zastrzega się zwrot kosztów. 8542-4

Potrzebny starszy człowiek samotny do pilnowania ogrodu w okolicy Łodzi. Wiadomość: Andrzeja 4, Stądnicki. 8555-2

Firma „Guttalin“ potrzebuje zdolnych wojażerów na miasto. Adres: Piotrkowska 145, m. 22. 8574-3

Meble różne, dębowe i marm. szynkę do chleba krojenia sprzedam bardzo tanio. Sienkiewicza 59, m. 21, olicyna, II wejście. c p p 8435-2

Starsza, inteligentna wdowa poszukuje zarządu domowym gospodarstwem, jak również zając się osobą starszą lub chorą, może wyjechać, posiada dobre świadectwa. Łaskawe oferty w administracji Rozwoju dla „W. L.“ p p 8519-2

Zona ochotnika, katoliczka, poszukuje posady biurowej. Oferty pod „K.“ do dziennika „Rozwój“. 8530-2

Dziś

PRZEDSTAWIENIE

Dla dzieci i młodzieży.

Początek: o g. 3.15 p.p.

Ceny miejsc od Mk. 1.90.

Zagubione dokumenty

Jakób Szwajcer zgubił dowód tymczasowy wydany przez Komisariat Rządu w Łodzi. 8522-2

Andrzejewska Józefa zgubiła paszport niemiecki z gminy Łęki, p. Kutnowski. 8537-2

Szymański Konstanty zgubił tymczasowy dowód osobisty wydany w gminie Brus. Rzgowska 5. 8533-2

Adam Richter, Pabjanice, zgubił paszport wydany przez władze okupacyjne Nr 3903. 8567-3

Szymańska Marija zgubiła paszport niemiecki wydany w gm. Koźminek. 8552-3

Stobiecki Bolesław w Aleksandrowie, Rynek 12, zgubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Aleksandrowie. 8593-3

Szachtsznajder Adolf zgubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Łodzi. Średnia 17. 8557-3

Gniezdziński Włodzimierz zgubił tymczasowy dowód osobisty wyd. przez prezydium Państwowej w Łodzi. Benedyktka 93. 8546-3

Biernack Edward zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. Przędzalniana 8. 8549-3

Starczewski Józef zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi i dowód kolejowy. Zakątna 41. 8547-3

Gradon Zyskind zgubił kartę rejestracyjną wyd. w Łodzi. 8530-2

Lekarz - Dentysta

J. Tomaszewska-Wilkowska

powróciła

2553